

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

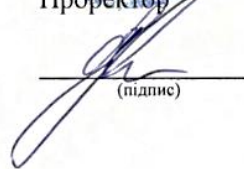
ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ БАЗОВОЇ
СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАНЯТТЯХ ПРЕДМЕТІВ СОЦІАЛЬНОЇ
ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ»
для вчителів предметів соціальної
та здоров'язбережувальної освітньої галузі**

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800, інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: Удосконалення професійної компетентності педагогів щодо впровадження Державного стандарту базової середньої освіти під час викладання предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.

Основні завдання програми:

- Ознайомити педагогів із сучасними підходами до професійного розвитку в контексті реформування освіти та вимогами Професійного стандарту вчителя.
- Поглибити розуміння концептуальних засад Нової української школи у викладанні предметів СЗОГ та шляхів їх практичної реалізації.
- Розкрити філософію та зміст курсу «Підприємництво та фінансова грамотність» у глобальному та національному контекстах.
- Розвивати навички моделювання уроків з елементами STEM у межах соціальної і здоров'язбережувальної галузі.
- Формувати цифрову та інформаційну компетентність учителів через опанування цифрових ресурсів, онлайн-платформ і засобів штучного інтелекту в освітньому процесі.
- Вдосконалити методику створення компетентнісно орієнтованих завдань і розробки критеріїв оцінювання результатів навчання.
- Сприяти усвідомленню ціннісних засад курсу «Християнська етика» та можливостей його інтеграції в систему загальної середньої освіти.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- основних положень Державного стандарту базової середньої освіти та вимоги Професійного стандарту вчителя;
- місця соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі в освітній системі НУШ;
- методики формування компетентності в учнів через зміст і методи навчання;
- змісту та особливостей інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут», «Підприємництво та фінансова грамотність», «Християнська етика»;
- взаємозв'язків між нормативними документами і практикою викладання;
- принципів побудови компетентнісно орієнтованих завдань і критерії їх оцінювання;
- особливостей інтеграції змісту, міжпредметних зв'язків та STEM-елементів;
- підходів до вибору цифрових технологій та їх інтеграції в освітній процес відповідно до мети й змісту уроку;
- ролі рефлексії та саморозвитку в умовах реформованої освіти;
- необхідності змін у власній педагогічній практиці.

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;
- визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту базової середньої освіти, типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (освітніх програм, укладених науковими установами, іншими суб'єктами освітньої діяльності, що затверджені у відповідному порядку), модельних навчальних програм, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб;
- формувати в учнів ключові компетентності та наскрізні вміння, спільні для всіх компетентностей;
- ефективно взаємодіяти й співпрацювати в команді.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- усвідомлює важливість дотримання державних стандартів як основи якісної освіти;
- прагне професійного зростання відповідно до вимог сучасного суспільства;
- визнає важливість компетентнісного підходу як основи сучасної освіти;
- налаштований на розвиток в учнів практичних життєвих навичок;
- позитивно ставиться до інновацій у змісті навчання;
- відповідально ставиться до своєї ролі в реалізації цілей НУШ.

Розробники програми	<i>Лисенко Н.І.</i> , методист відділу загальної середньої освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», кандидат географічних наук, доцент <i>Мазуркевич І.В.</i> , методист навчально методичного кабінету «Регіональний STEAM-центр – стартап «Інкубатор»		
Найменування програми	Програма підвищення кваліфікації «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти на заняттях предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» для вчителів предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		
Мета програми	Удосконалення професійної компетентності педагогів щодо впровадження Державного стандарту базової середньої освіти під час викладання предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	учителі предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год.
	Модуль І. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти		
	1.1.	Професійний розвиток вчителя: нові можливості в контексті реформування системи освіти в Україні. Професійний стандарт вчителя	2
	1.2.	Реалізація положень Державного стандарту базової середньої освіти. Рамки компетентностей	2
	Модуль ІІ. Розвиток предметно-методичної компетентності вчителя		
	2.1.	Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у Новій українській школі: концептуальні ідеї та шляхи реалізації	2
	2.2.	Ефективні інструменти формування очікуваних результатів навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»	2

	2.3.	Філософія упровадження курсу «Підприємництво та фінансова грамотність. 8-9 класи»: глобальний та національний контексти	2
	2.4.	Моделювання уроків інтегрованого курсу «Здоров'я безпека, добробут» з елементами STEM	2
		<i>Самостійна робота</i>	
	2.5.	Використання цифрових ресурсів та онлайн-платформ у навчанні предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	4
		<i>Самостійна робота</i>	
	2.6.	Використання штучного інтелекту в роботі учителя предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	4
	2.7.	Методика створення компетентісних завдань та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти.	2
	2.8.	Ціннісні орієнтири курсу за вибором «Християнська етика»	2
Модуль III. Особливості навчання предметам соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» в умовах сучасних викликів			
	3.1.	Тематична дискусія «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти на заняттях предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі: виклики, рішення та перспективи»	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – керована самостійна робота)		
Перелік компетенцій, що вдосконалюються - тимуться	<i>Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05.</i> <i>Професійні компетентності:</i> A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.2, A1.3, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5, A2.6, A2.7); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.2, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.2, B2.3); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.2, B3.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.2, V2.3, V2.4, V2.5); V3 Проєктувальна компетентність (V3.1); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Інноваційна компетентність (Д1.1, Д1.2, Д1.3); Д2 Здатність до навчання впродовж життя (Д2.1, Д2.2); Д3 Рефлексивна компетентність (Д3.1)		
Форма підвищення кваліфікації	Очна, дистанційна, очно-заочна, пролонгована		
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідectво про підвищення кваліфікації		

Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/
---	---

Модуль I. Професійний розвиток педагогічних працівників в умовах реформування освіти

1.1. Професійний розвиток вчителя: нові можливості в контексті реформування системи освіти в Україні. Професійний стандарт вчителя.

Визначення понять: професійний стандарт, компетентність. Професійний стандарт вчителя закладу загальної середньої освіти. Законодавча та нормативна база, що регулює діяльність вчителя. Основні вимоги професійного стандарту.

Загальні та професійні компетентності сучасного вчителя. Структура професійних компетентностей.

1.2. Реалізація положень Державного стандарту базової середньої освіти. Рамки компетентностей.

Актуальні підходи до професійного розвитку вчителя в умовах реформи Нової української школи. Ознайомлення з ключовими положеннями Професійного стандарту вчителя, його структурою та практичним значенням для щоденної педагогічної діяльності. Планування індивідуальної траєкторії професійного зростання та самооцінка власної діяльності. Обговорення кейсів, практичних ситуацій та рефлексивних завдань.

Модуль II. Розвиток предметно-методичної компетентності вчителя

2.1. Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у Новій українській школі: концептуальні ідеї та шляхи реалізації.

Місце та роль освітньої галузі у Державному стандарті базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі на рівні базової середньої освіти. Навчальний поступ учнівства за освітніми циклами. Наскрізні змістові лінії (базові знання) та їхня реалізація.

Загальний огляд освітньої галузі крізь призму зворотного дизайну планування навчальної діяльності учнівства. Принципи реалізації навчальних курсів освітньої галузі (інтеграція, діяльнісний підхід, особистісно-орієнтоване навчання).

Сучасні методи та форми роботи, що сприяють реалізації цілей галузі. Виявлення та подолання освітніх втрат в освітній галузі.

2.2. Ефективні інструменти формування очікуваних результатів навчання інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

Аналіз обов'язкових результатів навчання учнів у соціальній і здоров'язбережувальній освітній галузі. Різниця між знаннями, вміннями та ставленнями у формулюванні результатів. Як очікувані результати пов'язані з ключовими та предметними компетентностями. Як гармонізувати між собою групи результатів навчання і критерії оцінювання в освітній галузі.

Планування оцінювання учнів 7-9 класів з предметів та інтегрованих курсів освітньої галузі.

Підходи та методи формування очікуваних результатів. Універсальні інструменти для розвитку наскрізних умінь (на прикладі креативного мислення)

2.3. Філософія упровадження курсу «Підприємництво та фінансова грамотність. 8-9 класи»: глобальний та національний контексти.

Глобальні тенденції фінансової грамотності: вплив технологій та цифрових фінансових інструментів. Визначення місця економічної освіти у системі національної безпеки. Важливість формування підприємницьких навичок з юного віку: міжнародний досвід. Стратегії державної політики щодо розвитку фінансової грамотності серед молоді. Особливості адаптації курсу до сучасних освітніх вимог України. Вплив підприємницьких ініціатив на економічну стабільність держави.

2.4. Моделювання уроків соціальної здоров'язбережувальної галузі з елементами STEM.

Слухачі опрацьовують алгоритм підготовки до STEM-уроку. Зважаючи на те, що ефективний STEM-урок має заохочувати учнів до обміну ідеями, застосування творчого підходу та прийняття практичних рішень з'ясовують, що забезпечити плідну та конструктивну діяльність школярів допоможуть запитання, обговорення, дослідження, планування, практична діяльність, тестування та вдосконалення. Досліджують Проблемне навчання як метод навчання STEM та планують діяльність учнів над вирішенням обраної з модельної програми проблеми.

2.5. Використання цифрових ресурсів та онлайн-платформ у навчанні предметів СЗОГ.

Практичні навички використання цифрових інструментів у викладанні предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі. Ознайомляться з можливостями онлайн-платформ (Google Workspace, LearningApps, Canva, Padlet, тощо) для створення інтерактивних завдань, візуалізації матеріалу, організації зворотного зв'язку та оцінювання. Розглядатимуться приклади інтеграції цифрових технологій у проведення уроків з інтегрованих курсів «Здоров'я, безпека та добробут», «Підприємництво та фінансова грамотність» тощо. Добір ресурсів відповідно до вікових особливостей учнів і дидактичної мети. Опрацювання обраних платформ та створення власних цифрових матеріалів для уроків.

2.6. Використання ШІ в роботі учителя предметів СЗОГ.

Що таке штучний інтелект і як він змінює освіту. Актуальні інструменти ШІ для вчителя (ChatGPT, Canva AI, Diffit, MagicSchool AI, Curipod, SlidesAI тощо). Етичні ризики та обмеження: як формувати критичне ставлення до контенту, створеного ШІ. Створення інтегрованих кейсів, візуалізацій, опитувань, ігор, планів уроків, сценаріїв. Використання ChatGPT для створення завдань і адаптації навчального матеріалу. Розробка фрагменту уроку з використанням ШІ на конкретну тему (наприклад, «Безпечна поведінка», «Психоемоційне здоров'я», «Фінансова грамотність» тощо).

2.7. Методика створення компетентнісних завдань та критерії оцінювання результатів навчальної діяльності.

Визначення компетентності та компетентнісного підходу в освіті. Традиційні й компетентнісні завдання: сутність і відмінності. Характеристики ефективного компетентнісного завдання. Структура компетентнісного завдання.

Алгоритм створення компетентнісних завдань. Критерії оцінювання компетентнісних завдань: Від суб'єктивності до об'єктивності. Основні інструменти оцінювання компетентностей.

Алгоритм розроблення комплексної діагностувальної (підсумкової) роботи для предметів (курсів) галузі.

2.8. Ціннісні орієнтири курсу за вибором «Християнська етика».

Обґрунтування важливості формування морально-етичних цінностей у сучасній школі. Місце курсу «Християнська етика» в системі освіти: його роль у формуванні світогляду, моральних якостей та громадянської позиції учнів.. Світський характер викладання курсу.

Концептуальні засади курсу «Християнська етика» та його ціннісне ядро. Огляд історії курсу та його місця в навчальних планах. Аналіз ключових нормативних документів, що регулюють викладання. Визначення основних ціннісних орієнтирів та їх співвіднесення з загальнолюдськими цінностями та принципами громадянського суспільства (добро та милосердя; повага до особистості; відповідальність; патріотизм та служіння; справедливість; любов до ближнього; внутрішня свобода та совість; прощення та примирення).

Методика викладання курсу через призму цінностей (відмова від догматизму; діяльнісний підхід; залучення особистого досвіду тощо). Профілактика конфліктів на релігійному ґрунті. Важливість особистого прикладу вчителя. Використання сучасних медіаресурсів для висвітлення цінностей.

Модуль III. Особливості навчання предметам соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» в умовах сучасних викликів

3.1. Тематична дискусія «Реалізація Державного стандарту базової середньої освіти на заняттях предметів соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі: виклики, рішення та перспективи»

Питання для самостійного опрацювання

1. Мотивація як засіб саморозвитку й самореалізації педагогічних працівника.
2. Технології психологічної підготовки педагогічних працівників до роботи в умовах сучасних соціально-економічних змін.
3. Проаналізуйте структуру професійних компетентностей.
4. Опишіть принципи реалізації навчальних курсів освітньої галузі.
5. Як очікувані результати пов'язані з ключовими та предметними компетентностями?
6. Створіть схему алгоритму підготовки до STEM-уроку.
7. Розробіть інтерактивне завдання у застосунку LearningApps.
8. Ресурси, що використовуються для створення презентацій.
9. Розробіть критерії оцінювання проєктів, для яких використовувався ІІІ.
10. Наведіть приклади відмінностей традиційних і компетентнісних завдань.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Нова українська школа [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Професійний стандарт учителя нового покоління URL: https://reosvita.org/wpcontent/uploads/2021/09/publikacziya_110821-1_220114_162725.pdf
4. STEM освіта – світовий освітній тренд // <https://www.youtube.com/watch?v=esIN32UO6B4>

5. Буртовий С.В. Хмарні технології в освіті: Microsoft, Google, IBM. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oin.in.ua/osvitni-hmarymicrosoft-google-ibm-suchasni-instrumenty-formuvannya-osvitnoho-seredovyschanavchalno-doslidnytskoji-diyalnosti-ditej/>
6. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання: словник-глосарій / М. Ю. Кадемія, М. М. Козяр, Т. Є. Рак. Львів: Видавництво «СПОЛОМ», 2011. С. 425.
7. Принцип зв'язку теорії з практикою та принцип єдності навчання і самонавчання, виховання і самовиховання, розвитку і саморозвитку. Безкоштовна бібліотека підручників. URL: <http://www.info-library.com.ua/>
8. Рева О.В. Форми роботи для STEM-уроку. Електронний ресурс. – Режим доступу: <https://naurok.com.ua/formi-roboti-dlya-stem--uroku-z-ukra-nsko-literaturi-356367.html>